

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2022-yil yanvar-dekabr oylari uchun dastlabki ma'lumot)**

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2022- yilning yanvar-dekabr oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 611,8 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 37,4 mln. AQSh dollariga yoki 94,2 % ni tashkil etdi.

**TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI
(yanvar-dekabr oylari, ming AQSh dollari)**

	2021- yil	2022- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	649 192,0	611 813,8	94,2%	x
Eksport 	416 218,9	365 276,1	87,8%	100,0
 tovarlar	413 487,2	361 135,4	87,3	98,9
 xizmatlar	2731,7	4140,7	151,6	1,1
 oltin	-	-	-	-
Import 	232973,2	246537,7	105,8%	100,0
 tovarlar	221201,9	225953,9	102,1	91,7
 xizmatlar	11771,2	20583,8	174,9	8,3
 Saldo	183 245,7	118 738,4	x	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 365,3 mln. AQSh dollariga (12,2 % ga kamaydi) va import hajmi 246,5 mln. AQSh dollariga (5,8 % ga ko'paydi) tashkil etdi. Hisobot davrida 118,7 mln. AQSh dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2022- yil yanvar- dekabr oylari, mln. AQSh dollari)**

Qoraqalpog'iston Respublikasi, jahonning 64 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (17,3 %), Xitoy Xalq Respublikasida (28,7 %), Rossiya Federatsiyasida (18,1 %), Latviyada (6,3 %), Qozog'istonda (8,7 %), Koreya Respublikasi (6,6 %) va Afg'onistonda (0,7 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSAda Qirg'iziston, Afg'oniston va Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Turkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

TO'RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar-dekabr oylari, mln. AQSh dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (105,7 mln. AQSh dollari), Xitoy Xalq Respublikasi (175,8 mln. AQSh dollari), Rossiya (110,5 mln. AQSh dollari) va Latviya (38,3 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI STATISTIKA BOSHQARMASI

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-dekabr oylari, ming. AQSh dollari)

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Turkiya	71756,7	108621,3	105695,3
Eksport	68899,4	94590,1	97992,8
Import	2857,3	14031,2	7702,5
Saldo	66042,1	80558,9	90290,3
Xitoy Xalq Respublikasi	155893,9	144477,7	175802,1
Eksport	120274,6	104912,7	96868,1
Import	35619,3	39565	78934
Saldo	84655,3	65347,7	17934,1
Rossiya Federasiyasi	109235,5	124417,7	110466,2
Eksport	66377	82372	54881,6
Import	42858,5	42045,7	55584,6
Saldo	23518,5	40326,3	-703
Latviya	26259,2	32910,8	38344,2
Eksport	21819,7	29884	36553,8
Import	4439,5	3026,8	1790,4
Saldo	17380,2	26857,2	34763,4
Qozog'iston	53894,4	64158,8	53186,8
Eksport	35401,2	40234,9	32787,3
Import	18493,2	23923,9	20399,5
Saldo	16908	36760,4	50278,8
Koreya Respublikasi	31890,2	30091	40554,3
Eksport	6461,3	6669,4	9724,5
Import	25428,9	23421,6	30829,8
Saldo	-18967,6	-16752,2	-21105,3

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI STATISTIKA BOSHQARMASI

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Soedinennoe Korolevstvo	1587,5	11268,1	8938,2
Eksport	0,3	9258	5189,8
Import	1587,2	2010,1	3748,4
Saldo	-1586,9	7247,9	1441,4
Afg'oniston	3915,8	4391,1	4397,7
Eksport	3915,8	4378,3	4397,7
Import		12,8	
Saldo	3915,8	4365,5	4397,7
Qirg'iz Respublikasi	4858,5	10074,3	7661,2
Eksport	2541,5	5927,7	3904,9
Import	2317	4146,6	3756,3
Saldo	224,5	1781,1	148,6
Tojikiston	7520,4	3323,5	3478
Eksport	7472,2	3323,5	3458
Import	48,2		20
Saldo	7424	3323,5	3438
Gruziya	1785,7	1434	2950,7
Eksport	1748,2	1434	2871,9
Import	37,5		78,8
Saldo	1710,7	1434	2793,1
Litva	1741,5	14189,9	5263,2
Eksport	23,8	2175,2	2015
Import	1717,7	12014,7	3248,2
Saldo	-1693,9	-9839,5	-1233,2
Ukraina	11689,5	15263,6	2122,3
Eksport	10571,5	14305,5	1983,4
Import	1118	958,1	138,9

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI
STATISTIKA BOSHQARMASI

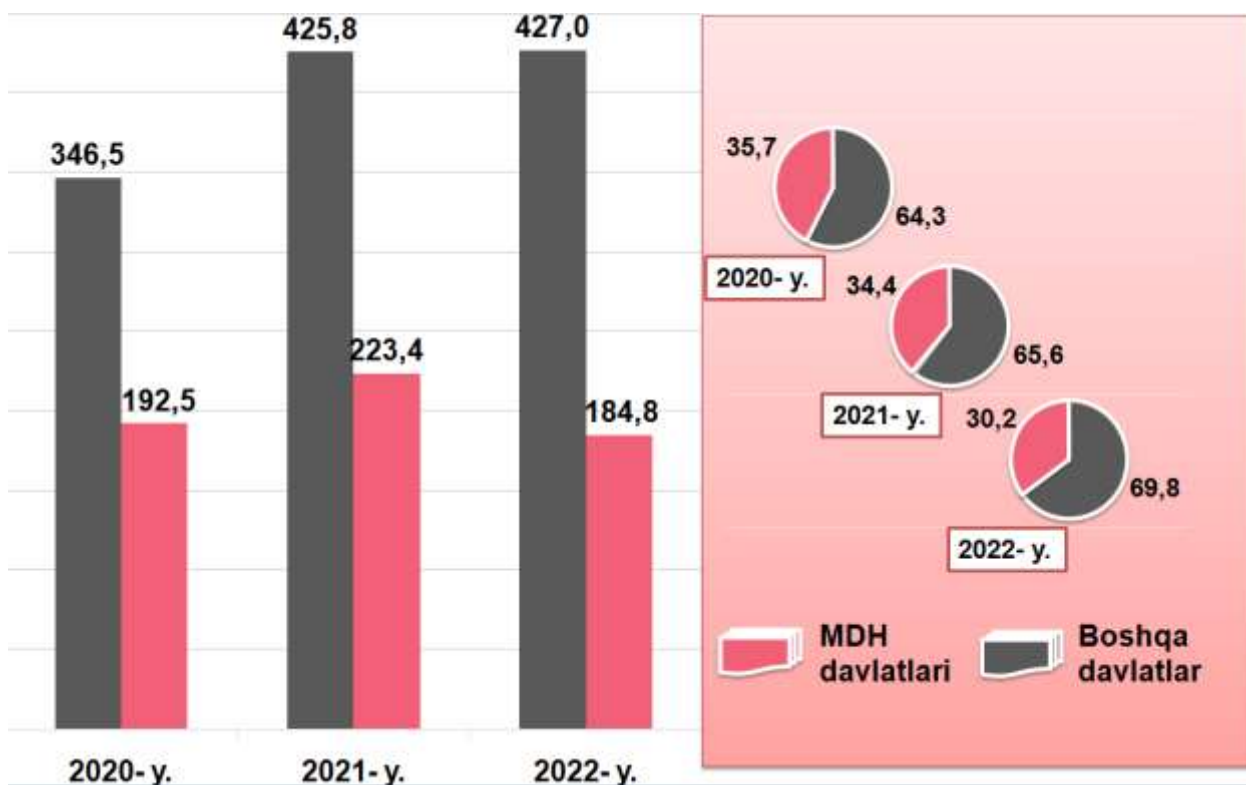
Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Saldo	9453,5	13347,4	1844,5
Fransiya	1074,7	2902,7	2167,3
Eksport	762	1663,3	1745,6
Import	312,7	1239,4	421,7
Saldo	449,3	423,9	1323,9
Pokiston	3024,3	1566	1853,9
Eksport	3024,3	1404,7	1666,2
Import		161,3	187,7
Saldo	3024,3	1243,4	1478,5
Portugaliya	0	260,3	1547,4
Eksport		99	1359,7
Import		161,3	187,7
Saldo	0	-62,3	1172
Turkmaniston	3308,7	4400,5	2282,7
Eksport	698,2	820	1081,3
Import	2610,5	3580,5	1201,4
Saldo	-1912,3	-2760,5	-120,1
Ozarbajjon	272,4	768,3	875,8
Eksport	205,5	623,2	875,8
Import	66,9	145,1	
Saldo	138,6	478,1	875,8
Boshqa davlat	0	0	812,7
Eksport			812,7
Import			
Saldo	0	0	812,7
Iron	2693,9	6728,1	1710,2
Eksport	99,7	2691,1	627,5
Import	2594,2	4037	1082,7
Saldo	-2494,5	-1345,9	-455,2

Qoraqalpog'iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'ngi yillarda biroz o'zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 30,2 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2021- yilga nisbatan ulushi 17,3 % ga kamaydi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY
DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-dekabr oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida 2021- yilning shu davriga nisbatan 0,3 % ga ko'paydi va jami TSAdagi ulushi 69,8 % ni tashkil etdi.

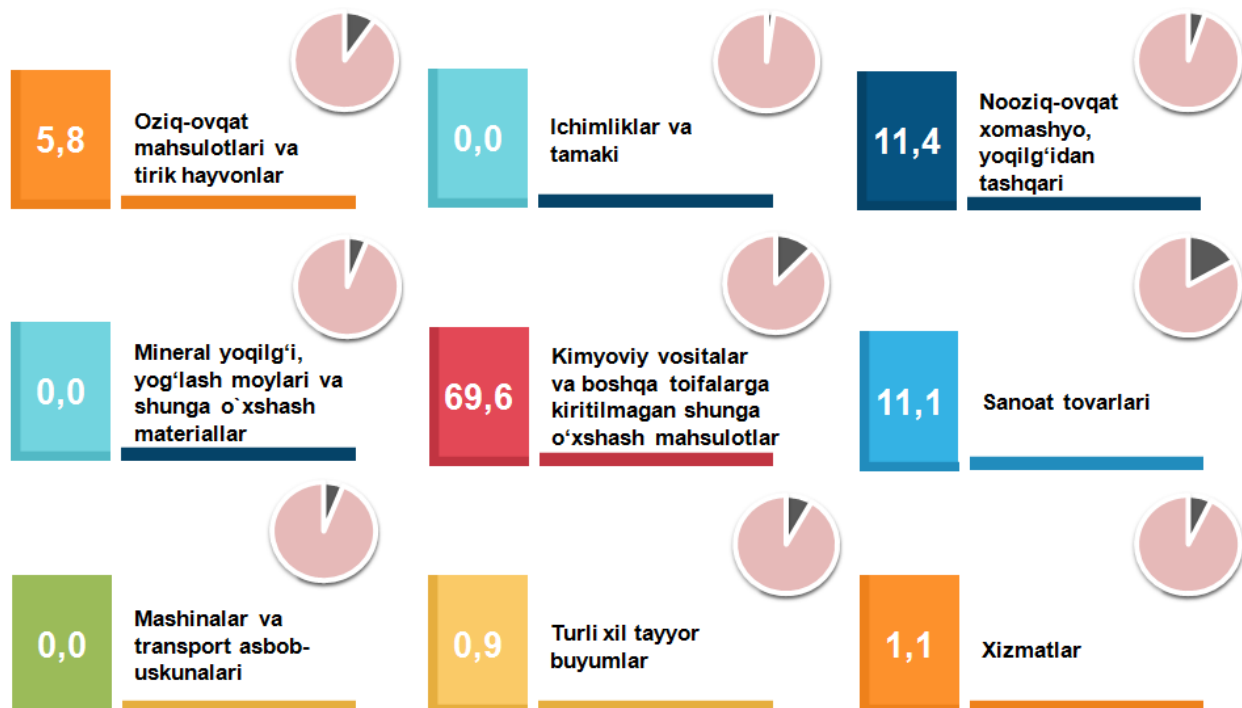
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2022-yil yanvar-dekabr oylari)

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida mamlakatning eksportyorlari soni 172 tani tashkil etib, ular tomonidan 365,3 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2021- yilning mos davriga nisbatan 87,8 % ni tashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 97,9 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (69,6 %), sanoat tovarlari (11,1 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (11,4 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,8 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2022- yil yanvar-dekabr oylari, ulushi, % da)

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-dekabr)

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami eksport	365 276,1	87,8	100,0	99 080,8	67,0	100,0	266 195,3	99,2	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	21 244,5	99,8	5,8	8 080,6	93,2	8,2	13 163,9	101,7	4,9
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	41 676,0	78,3	11,4	1 228,0	25,8	1,2	40 448,0	88,8	15,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	124,2	10,3	0,0		0,0	0,0	124,2	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	254 108,1	91,1	69,6	71 432,3	42,5	72,1	182 675,9	105,3	68,6
Sanoat tovarlari	40 679,5	78,2	11,1	13 662,0	97,0	13,8	27 017,5	104,0	10,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	23,7	0,4	0,0	23,7	-	-		-	-
Turli xil tayyor buyumlar	3 279,2	382,8	0,9	3 279,2	1 078,7	3,3		0,0	0,0
Xizmatlar	4 140,7	151,6	1,1	1 375,0	41,1	1,4	2 765,7	809,4	1,0

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to'g'ri kelmoqda, eksport hajmi bo'yicha keyingi o'rinlar sanoat tovarlari, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda nooziq-ovqat xomashyoga (yoqilg'idan tashqari) to'g'ri kelmoqda.

2022- yilning yanvar-dekabr oyida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2021- yilning yanvar-dekabr nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari), sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlari o'sish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr oylari, % da)

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5,9	5,1	5,8
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	12,4	12,8	11,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,5	0,3	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,4	0,0	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	69,0	67,0	69,6
Sanoat tovarlari	10,9	12,5	11,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	0,1	1,4	0,0
Turli xil tayyor buyumlar	0,1	0,2	0,9
Xizmatlar	0,7	0,7	1,1

**XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
EKSPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-dekabr)**

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	16 221,1	95,2
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4 881,3	121,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5,1	3,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	41,6	67,2
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	80,7	67,3 b
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	14,7	397,3
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	32 876,4	86,9
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 801,7	12,5
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	122,8	68,1
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	6 711,1	840,8
Qo'ziqorin va yog'och	164,1	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	124,2	10,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlikmoylarivayog'lari (xom, tozalangan,yokifraktsiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	283,9	237,4
Birlamchi shakldagi plastmassalar	253 660,2	91,0
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	143,6	71,3
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar		
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	0,1	1,6

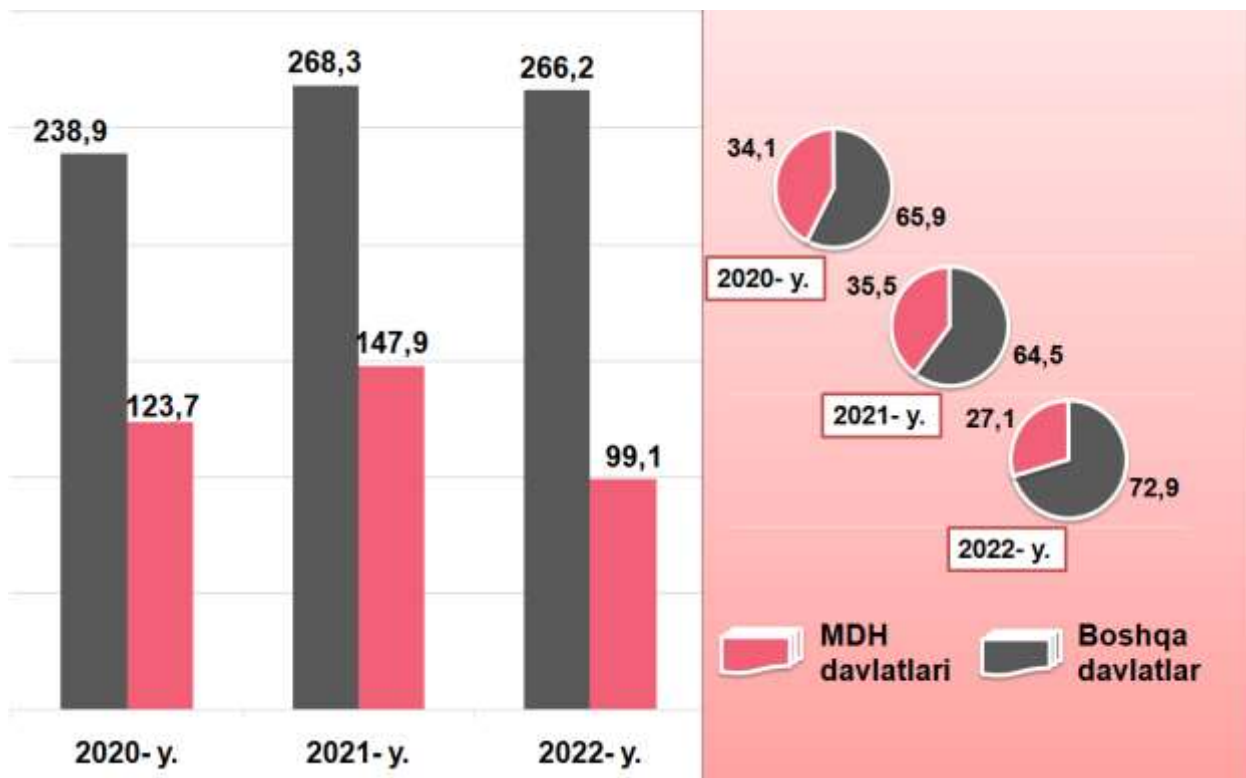
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI STATISTIKA BOSHQARMASI

Birlamchi bo'lmagan shakldagi plastmassalar	20,4	51,0 b
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	31 732,5	69,3
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	45,9	174,5
Boshqa boshqa bo'lmagan metall buyumlar	206,4	-
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar		
Teri, boshqa bo'lmagan tayyor charm mahsulotlari, mo'ynalar	32,0	97,8
Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'lmagan minerallardan olingan mahsulotlar	8 662,8	140,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar		
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	10,3	12,9 b
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunolari		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	1,0	0,0
Maxsus bo'limlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	12,5	103,3
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	86,4	89,3
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	921,2	126,3
Kiyim-kechaklarva kiyim-kechak anjomlari	2 257,3	77,8 b
Santexnika, isitish va yoritish uskunolari uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan		
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	14,0	
Poebzal	0,3	
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 076,4	151,1
Transport xizmatlari	917,6	59,8
Safarlar (turizm)	212,0	43,7
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	-	-
Qurilish xizmatlari	1 934,7	-

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2021-yilning yanvar-dekabrga 35,5 % dan 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida 27,1 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 72,9 % ni tashkil etdi.

**MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR
EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-dekabr oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-dekabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (26,8 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining 26,5 % i), Rossiya Federatsiyasi (15,0 %), Latviya (10,0 %), Qozog'iston (9,0 %), Koreya Respublikasi (2,7 %) va Afg'oniston (1,2 %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 91,2 foizni tashkil etmoqda.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI
(2022-yil yanvar-dekabr oylari,% da)

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida, o'tgan yildagi kabi tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 81 davlatdan 52 davlatni tashkil etdi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH
SUR'ATLARI
(2022- yil yanvar-dekabr oylari, ming AQSh dollari)

Davlatlar	Ming AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Turkiya	94590,1	97992,8	137,3	103,6	2	1
Xitoy Xalq Respublikasi	104912,7	96868,1	87,2	92,3	1	2
Rossiya	82372,0	54881,6	124,1	66,6	3	3
Latviya	29884,0	36553,8	137,0	122,3	5	4
Qozog'iston	40234,9	32787,3	113,7	81,5	4	5
Koreya Respublikasi	6669,4	9724,5	103,2	145,8	8	6
Soedinennoe Korolevstvo	9258,0	5189,8	3306419,6	56,1	7	7
Afg'oniston	4378,3	4397,7	111,8	100,4	10	8
Qirg'iz Respublikasi	5927,7	3904,9	233,2	65,9	9	9
Tojikiston	3323,5	3458,0	44,5	104,0	12	10
Gruziya	1434,0	2871,9	82,0	200,3	16	11
Litva	2175,2	2015,0	9148,2	92,6	14	12
Ukraina	14305,5	1983,4	135,3	13,9	6	13
Fransiya	1663,3	1745,6	218,3	104,9	15	14
Pokiston	1404,7	1666,2	46,4	118,6	17	15
Portugaliya	99,0	1359,7	-	1372,9		16
Turkmaniston	820,0	1081,3	117,4	131,9	19	18
Ozarbajon	623,2	875,8	303,2	140,5	20	19

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari) kiradi.

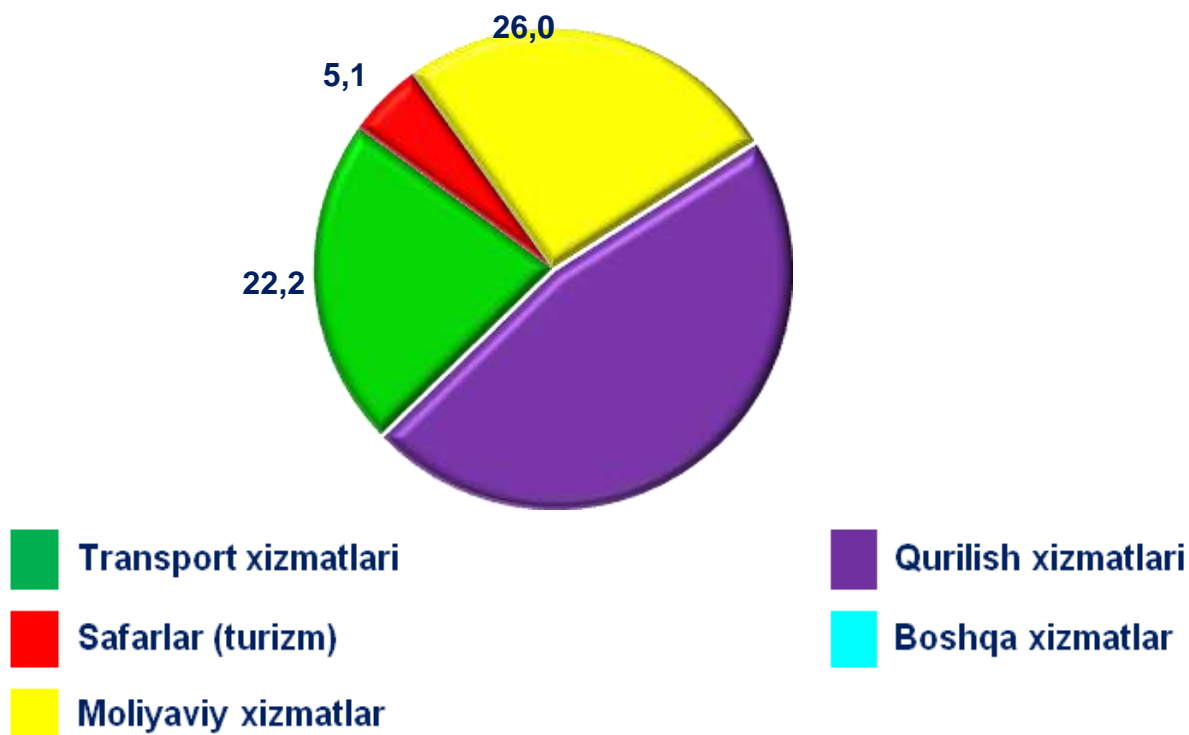
RESPUBLIKANING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-dekabr oylari, ming AQSh dollari)

XSST tarkibi	Xitoy		Turkiya		Rossiya		Latviya	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Jami eksport	104 912,7	96 868,1	94 590,1	97 992,8	82 372,0	54 881,6	29 884,0	36 553,8
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	1 647,3	2 407,5	1085,4	1595,9	732,2	1 019,7	51,0	64,9
Ichimliklar va tamaki								
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	34 309,2	34 477,9	8312,9	262,0	2609,5	883,6	161,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar								
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar								
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	45 109,3	49 775,3	71 885,9	84 182,5	71 553,2	43 773,8	29670,5	36 488,8
Sanoat tovarlari	23 690,2	8 270,3	11 772,6	11 938,1	6060,5	8179,1		
Mashinalar va transport asbob-uskunalar			1 503,0		3,3			
Turli xil tayyor buyumlar	153,5				5,0	147,6		
Xizmatlar	3,3	1937,2	30,3	14,4	1408,3	877,9	0,9	0,1

Xizmatlar eksporti hajmi 4 140,7 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,1 % ulishini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 0,5 % ulishiga ko'payganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (5,1 %), transport (22,2 %), qurilsh (46,7 %) hamda moliyaviy xizmatlar (26,0 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2022- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

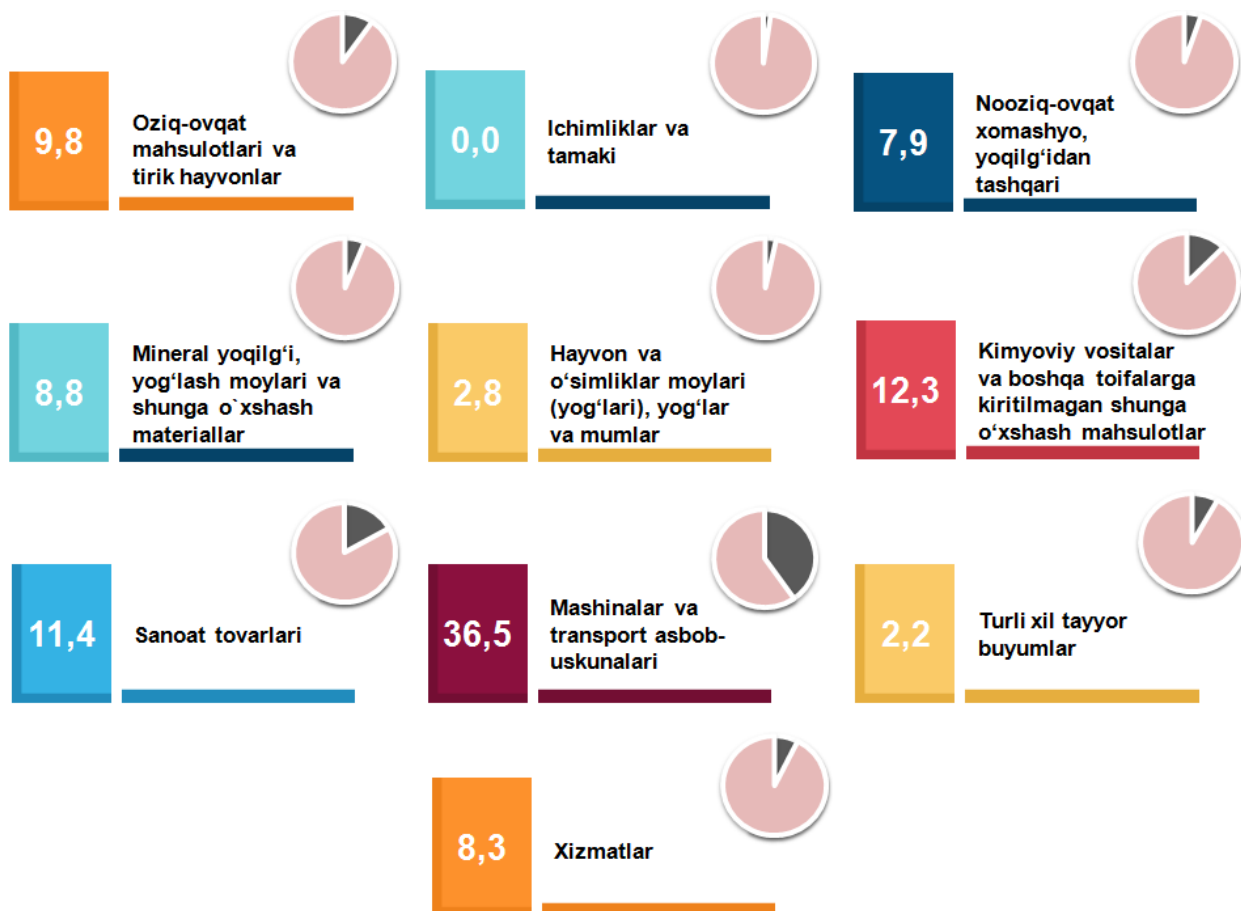
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2022-yil yanvar-dekabr)

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 246,5 mln. AQSh dollarini va 2021- yilning mos davriga nisbatan 105,8 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (36,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (9,8 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (12,3 %) hisobiga to'g'ri keldi.

**XSST BO'LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-dekabr oylari, ulushi, % da)**

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 246,5 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 105,8 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 20,6 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-dekabr)

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da	ming AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da	ming AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da
Jami import	246 537,7	105,8	100,0	85 727,4	113,5	100,0	160 810,3	102,1	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	24 039,0	81,2	9,8	21 773,6	93,6	25,4	2 265,4	35,7	1,4
Ichimliklar va tamaki	95,5	-	-	95,5	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	19 503,2	115,3	7,9	19 244,0	114,3	22,4	259,2	341,0	0,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	21 632,6	128,6	8,8	10 315,9	111,7	12,0	11 316,7	149,2	7,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	7 025,6	97,9	2,8	7 025,6	97,9	8,2	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	30 240,6	102,7	12,3	1 660,5	49,2	1,9	28 580,1	109,6	17,8
Sanoat tovarlari	28 068,0	166,7	11,4	22 693,9	238,6	26,5	5 374,1	73,3	3,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	89 937,7	92,5	36,5	1 609,5	69,5	1,9	88 328,2	93,0	54,9
Turli xil tayyor buyumlar	5 411,9	75,6	2,2	714,0	270,1	0,8	4 697,9	68,2	2,9
Xizmatlar	20 583,8	174,9	8,3	595,0	16,8	0,7	19 988,8	243,2	12,4

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida 2022- yilning mos davriga

nisbatan nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari importining ulushi 7,3 % dan 7,9 % gacha o'sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalari 41,7 % dan 36,5 % ga, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 3,1 % dan 2,2 % ga kamaydi.

**IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2021- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami import	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	15,6	12,7	9,8
Ichimliklar va tamaki			-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	8,8	7,3	7,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shungao'xshash materiallar	6,6	7,2	8,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,5	3,1	2,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	14,5	12,6	12,3
Sanoat tovarlari	8,8	7,2	11,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	33,2	41,7	36,5
Turli xil tayyor buyumlar	5,7	3,1	2,2
Xizmatlar	4,2	5,1	8,3

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida 2021- yilning yanvar-dekabrga nisbatan jami importdagi ulushi 8,3 % dan 5,1 % ni tashkil etdi.

**ALOHIDA IMPORT TOVARLAR
(2022- yil yanvar-dekabr, oylari, ming AQSH. doll.)**

**XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR TARKIBI
(2022-yil yanvar-dekabr)**

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	o'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	15 724,2	91,2
Tirik hayvonlar	2 747,0	34,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	148,0	135,3
Sabzavotlar va mevalar	501,8	101,7
Go'sht va go'sht mahsulotlari	277,2	52,7
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	434,7	49,0
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqa simonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarimtayyor mahsulotlar	1 153,0	395,7
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	2 146,3	116,0
Hayvonlar uchun ozuqa	906,8	869,4
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	95,5	-
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idantashqari		

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI STATISTIKA BOSHQARMASI

Probka va yog'och-taxtalar	18 628,7	126,7
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	122,3	80,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	448,7	22,2
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	6,0	21,3
To'qimachilik tolalari	59,8	
Qog'oz va makulatura		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	237,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	18 423,7	137,1
Ko'mir, koks va briketlar	3 208,9	95,3
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	7 025,6	98,0
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1 385,1	132,4
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	128,0	121,9
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	18 621,3	97,1
Organik kimyo moddalari	7 276,4	115,8
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	1 269,9	76,6
Noorganik kimyo moddalari	1 367,7	177,1
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	14,1	35,1
O'g'itlar	174,3	48,4
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	3,8	-
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	1 888,0	123,1
Rezina buyumlari	219,4	44,0
Boshqa boshqa bo'lmagan metall buyumlar	866,6	70,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	1 116,4	608,4
Ruda metall bo'lmagan mineral mahsulotlar.	2 518,4	113,0
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	21 401,7	192,3
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	57,5	138,6
Rangli metallar		

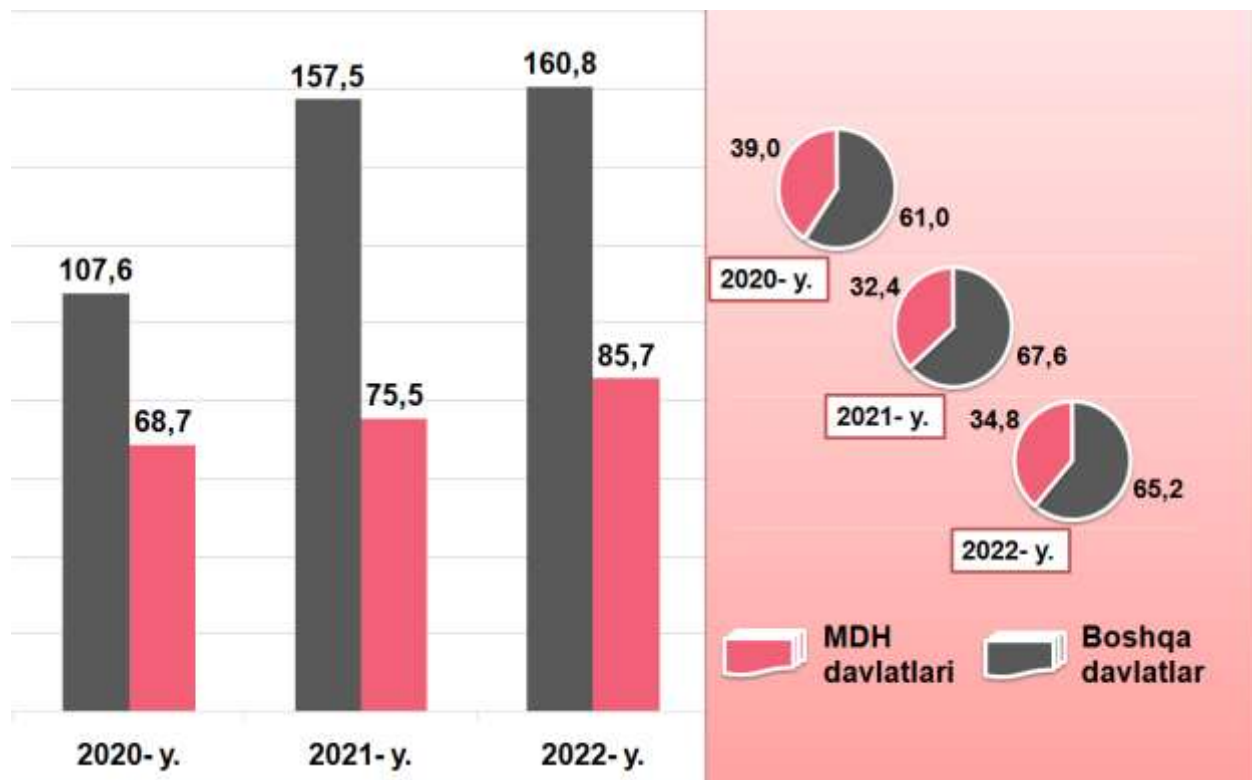
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	649,4	3,6
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	57 533,4	153,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	21 121,6	104,6
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblari va ularning elektr qismlari	2 310,1	71,1
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	1 412,5	20,2
Metallarni qayta ishlash mashinalari	1 589,5	556,9
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	640,5	10,6 b
Avtomobililar	4 680,7	65,8
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	1 467,0	217,1
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 866,7	65,6
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	1 280,4	37,8
Poyabzal	1,9	90,5
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	557,0	16,2 b
Mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	238,2	116,7
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	0,7	8,4
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	18 381,0	268,2
Transport xizmatlari	231,8	46,2
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	1 088,0	29,0
Moliyaviy xizmatlar	833,4	124,9
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	49,5	-

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari (65,6 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari (37,8 % ga pasaygan) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirik hayvonlar (34,3 % ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta'sir etgan.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr oylari, mln. AQSh dollari, ulushi,% da)

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 32,0 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (22,5 %) ortda qoldirgan holda birinchi o'rinni egalladi.

2022- yilning yanvar-dekabr oylari yakuni bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi tomonidan 46 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-dekabr oylari)

Davlat nomi	Ming AQSH dollari		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	39565,0	78934,0	111,1	199,5	2	1
Rossiya Federatsiyasi	42045,7	55584,6	98,1	132,2	1	2
Koreya Respublikasi	23421,6	30829,8	92,1	131,6	4	3
Qozog'iston	23923,9	20399,5	129,4	85,3	3	4
Yaponiya	893,7	9779,4	107,2	1094,2	24	5
Turkiya	14031,2	7702,5	491,1	54,9	5	6
BAA	6295,0	7343,5	989,6	116,7	11	7
Belarus	711,4	4626,8	57,7	650,4	27	8
Qirg'iz Respublikasi	4146,6	3756,3	179,0	90,6	13	9
Soedinennoe Korolevstvo	2010,1	3748,4	126,6	186,5	17	10
Litva	12014,7	3248,2	699,4	27,0	6	11
Estoniya	323,6	2493,8	297,1	770,7	33	12
Latviya	3026,8	1790,4	68,2	59,2	16	13
Turkmaniston	3580,5	1201,4	137,2	33,6	15	14
Germaniya	10262,8	1194,9	481,4	11,6	7	15
Polsha	1651,5	1089,1	79,7	65,9	19	16
Iron	4037,0	1082,7	155,6	26,8	14	17
Bolgariya	684,7	1001,2	199,0	146,2	28	18
Niderlandiya	5478,2	910,7	576,8	16,6	12	19
Ruminiya	1353,3	758,4	49,9	56,0	21	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya kabi mamlakatlar Qoraqalpog'iston

Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Qirg'iz Respublikasi va BAA Respublikasi) jami importning 85,3 % ulushini tashkil qildi, bu 210,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

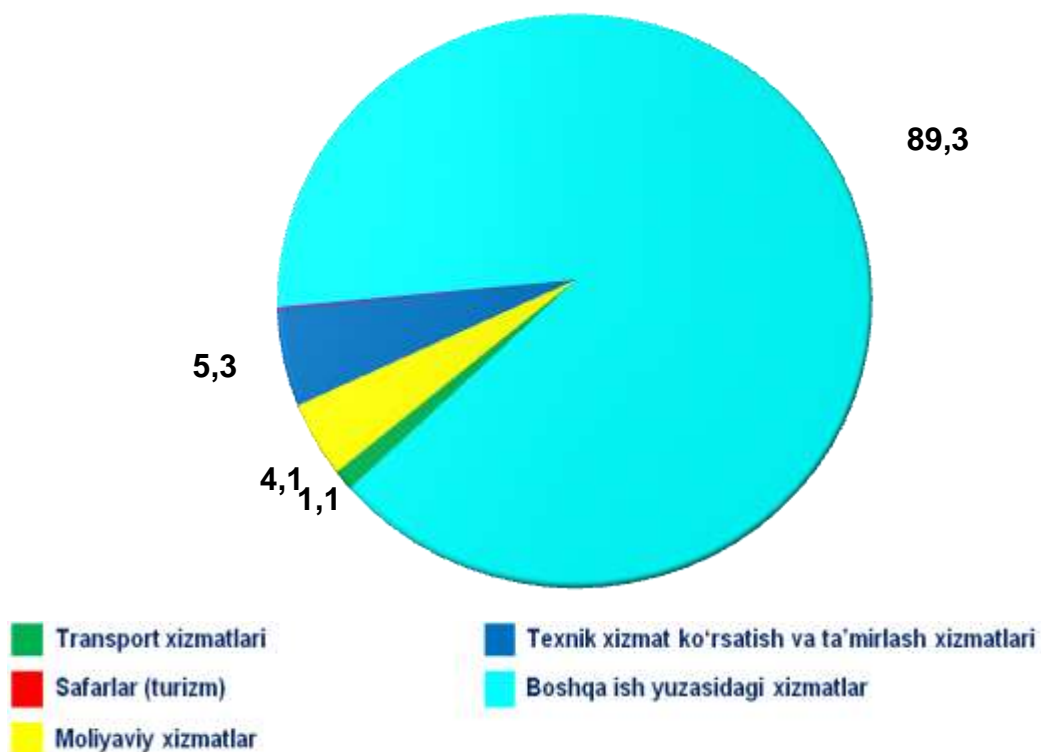

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi tomonidan kiritilgan

katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-dekabr oylari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-dekabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 20 583,8 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 8,3 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 3,3 % ga ko'paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (89,3 %), moliyaviy xizmatlar (4,1 %) dan iborat bo'ldi. Shuningdek, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlar va (5,3 %), transport xizmatlari (1,1 %) va Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (0,2 %) xizmatlari tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi
bo'limi
Tel: (61) 224-92-06